

FOLKEHØGSKOLERÅDET

Folkehøgskolene
Folkehøgskoleorganisasjonene
Folkehøgskolebladene

J.nr.68/14/rundskriv
FHSR-rundskriv 16/14
9. oktober 2014

Notat til skolene vedrørende kutt i forslag til statsbudsjett for 2015

- Summen av kuttet er på nesten 35 mill. kroner. Vi ber skolene fokusere på dette og ikke på enkeltkolenes «tap».
- I brev til skolene i vår ba vi skolene fordele stortingsrepresentanter og ministre seg imellom. Vi ber nå om at dere tar kontakt med «deres representanter».
- I tillegg ber vi om at dere samordner besøk på fylkesbenken på Stortinget.
- Engasjer svært gjerne ansatte, elever (nåværende og tidligere) og venner av skolene.

Nedenfor følger en gjennomgang av kuttene.

1. Kutt på 22,7 mill.

I forslaget til statsbudsjett for 2015 er det lagt inn kutt på til sammen 22,7 millioner som regjeringen sier skal tas fra kortkursvirksomheten.

3,4 mill. til Kristiansand blir omdisponert fra kortkursvirksomheten og 19,3 mill. hvor dep foreslår at kuttet blir rettet mot kortkursene.

Kostnadskuttet er lovstridig!

I Folkehøgskoleloven § 4, tredje ledd heter det: *Tilskuddet justeres årlig i takt med kostnadsutviklingen.*

Vi mener at loven på dette punktet er klar og at den er dekkende for hva et tilnærmet enstemmig Storting la i teksten da den ble tatt inn. I kommentaren til punktet heter det fra flertallet: *Årleg justering må finne stad på grunnlag av elevtalsutvikling og generell kostnadsutvikling. (Innst. O.nr. 85 2001-2002). (Alle med unntak av Fremskrittspartiet og rep. Simonsen).*

Det Kunnskapsdepartementet her legger opp til er verken i tråd med lovens bokstav eller intensjon og må derfor nulles ut!

Hvis loven ikke hadde hatt med denne formuleringen og kuttet skulle ha blitt gjennomført, måtte departementet ha utredet hvordan kuttet kunne virkeliggjøres. Forskriftene gir ikke rom for kutt rettet bare mot kortkurs og med virkning i 2015!

I 2015 får skolen tilskudd på bakgrunn av et snitt av elevtallet i 2011, 2012 og 2013. Antall/type kurs i 2015 har ikke innvirkning på tilskuddet i 2015. Skal man kunne gjøre noe overfor kortkurselevne, må departementet underkjenne noen av elevene som ble godkjent ett eller flere av disse årene. Eller man må endre omregningstabellen. Dvs. man må endre regler bakover i tid for å få innsparingen rettet mot kortkurs. Dette synes usannsynlig!

FOLKEHØGSKOLERÅDET

Da står det bare én vei igjen: Innsparingen skjer via alle elever. Det elevavhengige beløpet justeres ned. Hvis så skjer kan innsparingen gjennomføres, men da rammes langkursene mest. Kortkurs utgjør litt i overkant av 10 % av driften.

2. Reduksjon i studiestøtten på 12 millioner kroner.

Utvidelsen fra 9 til 10 måneder i studiestøtte til folkehøgskoler ble gjennomført av Bondevik 2 regjeringen og Kristin Clemet, Høyre, i 2003. Det er merkelig at en høyrestatsråd endrer det en annen høyrestatsråd innførte med bakgrunn i et enstemmig Storting! Det blir spennende å høre om de andre partiene skifter mening like lett som Høyre!

Forutsetningene fra 2002/03 til i dag er ikke endret.

1. Skoleåret er på 198 dager brutto. Minst like lenge som all annen skole.
2. Elevene har 6 dagers skoleuke.
3. Ett skoleår er ett skoleår og alle studenter er like.
4. Folkehøgskolen er en lovpålagt internatskole som krever tilstedeværelse.
5. Elevene har ikke mulighet til kveldsjobb og eller helgejobb for å finansiere skoleåret.
6. Med lavere stipend blir skolen er «rikmannsskole».

Nedenfor følger litt av saksgangen fra begynnelsen av 2000-tallet:

A. Brev fra Folkehøgskolerådet til Finanskomiteen foran revidert budsjett mai 2002:

«Folkehøgskolerådet viser til budsjettbehandlingen i Stortinget for inneværende budsjettår og til forslag til revidert budsjett for 2002.

I Inst. S.nr.337 (2000-2001) den 7. juni 2001 heter det:

Flertallet viser til at elever ved folkehøgskoler i dag mottar "storstipend" ved at de behandles som elever under aldersskillet. Flertallet mener Regjeringens forslag om å endre prinsippet om aldersskillet til et prinsipp om rettighetsbasert utdanning vil forenkle studiefinansieringen. Flertallet mener imidlertid at elever ved folkehøgskolene skal få stipend og lån for 10 måneder. (Flertallet består her av alle partiene unntatt AP.)

Merknaden fra flertallet kom etter en dialog med Folkehøgskolerådet hvor Rådet aksepterte å gi "slipp" på "storstipendet" mot at elevene skulle få mulighet til stipend og lån i et helt år – 10 måneder. (Et folkehøgskoleår er på 190 skoledager – som for resten av det offentlige skolesystemet.)

Dette var også i tråd med flertallsinnstillingen i NOU 2001:16 hvor det heter:

Elever i folkehøgskolen bør ha adgang til å ta ut lån og stipend for ti måneder i året.

I B-Innst. S.nr. 12 heter det:

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Stortinget, jf [Innst.S.nr.337](#) (2000-2001), gikk inn for utvidelse av skoleåret for folkehøgskoler fra 9 til 10 mnd. Disse medlemmer vil innføre skoleår på 10 mnd. fra studieåret 2002-2003. Disse medlemmer vil fra høsten 2002 gi en stipendandel til folkehøgskoleelevene på 40 % slik at disse elevene opprettholder stipendbeløpet om lag på dagens nivå. Til dette bevilger disse medlemmer 20 mill. kroner over kap. 2410 post 70.

Dette er også i tråd med flertallsmerknaden i samme innstilling hvor det heter:

Flertallet viser til at elever over 19 år som går i folkehøgskolen i dag får stipend som om de var under aldersgrensen på 19 år. Flertallet legger til grunn at elever i folkehøgskolen skal inn under den nye støtteordningen med samlet årlig støtte på 80.000 kroner pr. år. Flertallet legger derfor til grunn at behovet for særordninger faller bort når den nye ordningen blir iverksatt...

FOLKEHØGSKOLERÅDET

I debatten i Stortinget 11. desember 2001 vedrørende budsjettet for 2002, presiserte komitéleder Rolf Reikvam flertallsinnstillingen på følgende måte:

Med 40 pst. stipendandel fjerner vi også dagens ordning med et eget storstipend for elever i folkehøgskolen som er over 19 år. De vil få støtte som andre studenter med en stipendandel på 40 pst. Flertallet i Stortinget definerte i en egen merknad i innstillingen til St.meld. nr. 27 for 2000-2001 folkehøgskoleåret til samme lengde som øvrige studieår. Dette ligger til grunn for merknadene i innstillingen.

Av det ovenstående vil det gå fram at alle partiene på Stortinget mener at folkehøgskoleelevene skal få lån- og stipendmuligheter i et helt år – 10 måneder, på lik linje med alle andre årsstudenter/elever. Folkehøgskolerådet har merket seg at Regjeringen i forslag til revidert budsjett ikke følger opp partienes merknader.»

Videre, Kuf- komiteinnstillingen i forbindelse med statsbudsjett for 2003.

«Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Venstre og representanten Simonsen, slutter seg til departementets fremlegg om at elever på folkehøgskole skal få en årlig støtte på kr 80 000 fra undervisningsåret 2003-2004.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til Innst. S. nr. 255 (2001-2002) og St.prp. nr. 63 (2001-2002), der det framgikk at det fra 2003 skulle gis lik støtte til elever ved folkehøgskoler som for studenter i høyere utdanning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til flertallsmerknad i Budsjett-innst. S. nr. 12 (2001-2002) der det ble slått fast at elevene på folkehøgskolene skal ha samme årlige støtte fra Lånekassen som andre studenter. Ordningen var forutsatt gjennomført fra januar 2003.

Disse medlemmer foreslår å øke bevilgningen under kap. 2410 post 70 med 2 mill. kroner, jf. forslag under punkt 7, slik at elevene på folkehøgskolene får oppjustert sine stipend fra januar 2003.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og representanten Simonsen viser til merknad fra et flertall, partiene Fremskrittspartiet, Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, i Budsjett-innst. S. nr.12 (2001-2002) der det slås fast at elevene på folkehøgskolene skal ha samme årlige støtte fra Lånekassen som andre studenter.

Regjeringen har etter *disse medlemmers* oppfatning ikke fulgt opp merknaden. *Disse medlemmer* viser videre til avtale mellom Fremskrittspartiet og Regjeringen om revidert budsjett 2002 pkt 16: "Det gis lik støtte til elever ved folkehøgskoler som for øvrige elever fra 2003". *Disse medlemmer* legger til grunn av avtalen om revidert budsjett omfatter kalenderåret 2003 og ikke skoleåret 2003/2004.

Disse medlemmer konstaterer derfor at Regjeringen heller ikke har fulgt opp avtalen med Fremskrittspartiet og finner dette betenkelig.»

Med hilsen for Folkehøgskolerådet

Øyvind Brandt/s/
Leder

Odd Arild Netland /s/
sekretær